Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

3 декабрь 1971 йил, жума ◆ № 279 (15.149). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЁШЛАРНИНГ ЕВРОПА ХАВФСИЗЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

ФЛОРЕНЦИЯ

Азиз, дўстлар!

Европа мамлакатлари ёшларининг вакилларини чин кўнгилдан табриклайман. Сизнинг конференциянгиз қитъада ижобий силжишлар рўй бериб, Европа ўз ривожининг янги палласига—зиддиятлардан кескинликни юмшатиш ва ҳамкорликка ўтаётир деган умид пайдо бўлаётган масъулиятли бир пайтда тўпланди. Бу жараённи мустаҳкамлашда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан ўтказиладиган кенгаш катта роль ўйнаши лозим, ҳозир кўпгина ҳукуматлар ҳам, жуда кенг жамоат кучларининг намояндалари ҳам шундай кенгаш чақириш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет Иттифоқи турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилишини изчиллик билан муттасил ёқлаб келмоқда. КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан тинчлик программаси ҳозирги халқаро муносабатларнинг актуал масалаларини ҳал этиш йўллари тўғрисида амалий таклифларни баён қилган. Европада тинчликни мустаҳкамлаш проблемасига бу программада муҳим ўрин берилган.

Европа хавфсизлигининг самарали системасини вужудга келтириш учун, иқтисодий, илмий ва маданий ҳамкорликни ўзаро манфаатли равишда ривожлантириш учун курашга жамоатчилик катта ҳисса қўшмоқда. Бу ишда ёшлар айниқса активлик кўрсатаётганликлари тамомила қонуний бир ҳолдир.

Ёшлар халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги учун, демократия ва социал тараққиёт учун курашдаги куч-ғайратларини ўзларига хос шижоат ва жўшқинлик билан кўпайтира берадилар деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Конференциянгизга муваффақият тилайман.

Н. ПОДГОРНИЙ
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

ДЎСТОНА ҲАМКОРЛИК

Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси партия ва давлат арбобларининг дўстона учрашуви

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков ва Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров 30 ноябрда дўстлик визити билан Москвага келдилар.

БХР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган аэродромда болгар ўртоқларни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси С. Гюров бор эди.

* * *

1971 йил 30 ноябрь куни Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси партия ва давлат арбобларининг дўстона учрашуви бўлди. Учрашувда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин;

Болгария томонидан —БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков ва БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров қатнашдилар.

Учрашув қатнашчилари КПСС XXIV съезди ва БКП X съезди қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида бирбирларига ахборот бердилар. Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик муваффақиятли равишда ривожланиб бораётганлиги мамнуният билан таъкидланди. Партия ва давлат йўли билан олиб борилаётган алоқалар тобора актив ва самарали бўлиб бормоқда, совет ва болгар халқлари ўртасидаги қардошлик ва дўстлик алоқалари доимо мустаҳкамланмоқда.

Томонлар Совет Иттифоқи билан Болгариянинг иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларини янада кўпроқ чуқурлаштириш зарурлигига алоҳида эътибор бердилар, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграция Комплекс программаси, иккала мамлакат халқ хўжалик планлари мувофиқлаштириб олинаётганлиги ва СССР билан БХР ўртасидаги иқтисодий битимлар ана шу алоқаларни янада ривожлантириш учун жуда яхши асос бўла олади.

Совет Иттифоқи ва Болгария раҳбарлари ўзларининг план ва хўжалик органларига иқтисодий соҳадаги ҳамкорликни амалга ошириш ишини давом эттиришни, социалистик меҳнат тақсимоти асосида ишлаб чиқаришни кооперациялаш ва ихтисослаштиришни кенгайтиришни топшириш тўғрисида келишиб олдилар. Бу иш иккала давлатнинг мустаҳкам ўзаро манфаатли алоқаларини, уларнинг экономикаларини жуда яқинлаштиришни таъминлашга кўмаклашади. Айни вақтда Совет — Болгария ҳамкорлигини чуқурлаштириш ва такомиллаштириш меҳнаткашлар фаровонлигини оширишда, иккала мамлакатнинг экономикасини янада юксалтиришда муҳим роль ўйнайди ва бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатларига хизмат қилади, деган фикр якдиллик билан изҳор қилинди.

Учрашув қатнашчилари актуал халқаро масалаларни ҳам кўриб чиқдилар. Улар шуни таъкидладиларки, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ҳамда қардош коммунистик ва ишчи партиялар қўллаб-қувватлаган ташқи сиёсий программанинг амалга оширилиши социализмнинг, барча антиимпериалистик кучларнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлашга ёрдам беради, халқаро вазиятни халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги фойдасига ўзгартиришга катта таъсир ўтказади.

Томонлар Европа хавфсизлиги проблемаларини ҳал этиш йўлидаги ижобий силжишларни мамнуният билан қайд қилдилар ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги куч-ғайратларини давом эттириш иштиёқини билдирдилар. Улар хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тайёрлашни кучайтириш зарурлигини айтдилар. Учрашув вақтида томонлар Ҳинди-Хитойдаги ва Яқин Шарқдаги империалистик агрессиянинг хатарли ўчоқларини тугатишга, шунингдек Ҳиндистон ярим оролидаги можарони тинч бартараф этишга актив кўмаклашишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Учрашув қатнашчилари социалистик давлатлар бирлигини ҳар томонлама мустаҳкамлашга, улар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати сафларининг, барча антиимпериалистик кучларнинг демократия ва социализм учун курашдаги жипслигига эришишга қаттиқ бел боғлаганликларини айтдилар.

Совет ва Болгария партия, давлат арбобларининг учрашуви ҳамма масалаларда тўла ҳамжиҳатлик мавжудлигини тасдиқлади ҳамда қардошларча дўстлик ва самимият руҳида ўтди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Т. Живков ва С. Тодоров ўртоқлар ўз ватанига жўнаб кетдилар.

Аэродромда Болгария раҳбарларини Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, К. Ф Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К В. Русаков, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов узатиб қолдилар.

Узатиб қолувчилар орасида Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси С. Гюров бор эди.

Суратда: Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси партия ва ҳукумат арбобларининг дўстона учрашуви. («ИЗВЕСТИЯ»дан олинган).

Ўртоқ Л. И. Брежнев ЮСФР элчисини қабул қилди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 2 декабрда Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси ўртоқ М. Пешични унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Л. И. Брежнев билан М. Пешич ўртоқлар ўртасидаги суҳбат илиқ, дўстона вазиятда ўтди.

А. Н. КОСИГИН ДАНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Дания ҳукуматининг таклифига биноан 2 декабрда расмий визит билан Москвадан Копенгагенга жўнаб кетди. Эстония ССР Министрлар Советининг Раиси В. И. Клаусон, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Смирнов ҳам ўртоқ А. Н. Косигин билан бирга жўнаб кетдилар.

* * *

КОПЕНГАГЕН, 2 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар расмий визит билан бугун бу ерга келишди.

Дания бош министри Е. О. Краг, Фольketинг (парламент) раиси К. Скоте, ташқи ишлар министри К. Б. Андерсен, министрлар, Копенгаген обер-бургомистри У. Хансен, Даниянинг СССРдаги элчиси А. Сварт ва бошқа расмий кишилар Совет ҳукумати бошлиғини кутиб олмоқ учун аэропортга келдилар. (ТАСС).

СССР Олий Советининг делегацияси КХДРга боради

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси КХДР Олий Халқ мажлисининг таклифига биноан декабрь ойининг бошларида Корея Халқ Демократик Республикасига боради. (ТАСС).

ТАСС АХБОРОТИ

СССР ГЕРБИ ТАСВИРЛАНГАН ВИМПЕЛ МАРС ПЛАНЕТАСИДА

Совет «Марс-2» автомат станцияси Марс сунъий йўлдоши орбитасида

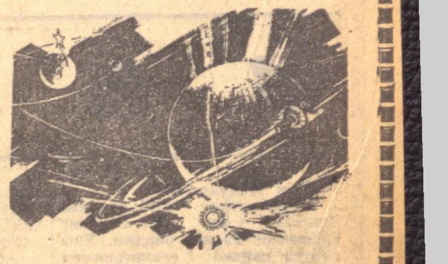

1971 йил 19 майда планеталараро траекторияга чиқариб қўйилган совет «Марс-2» автомат станцияси 470 миллион километрга яқин масофани босиб ўтиб, 27 ноябрь куни Марс сунъий йўлдоши орбитасига чиқди.

Автомат станциянинг Марс планетасига қилган космик парвози 192 кун давом этди. Ер—Марс оралиғида учиш трассасида станцияга ўрнатилган илмий аппаратлар ёрдамида планеталараро космик фазо тадқиқ қилинди. Учиш программасига мувофиқ 17 июнь, 20 ва 27 ноябрь кунлари ҳаракат траекторияси тўғрилаб қўйилди. Траекторияни сўнгги тўғрилаш иши ердаги воситалардан фойдаланмасдан станция ичидаги автоматика ёрдамида бажарилди. Шу вақт станциянинг автоном астронавигация системаси станцияни мўлжал олдиришни таъминлади ва унинг Марсга нисбатан бўлган ҳолатини аниқлади. Олинган маълумотлар автомат тарзда станция ичидаги электрон-ҳисоблаш машинасига ўтказилди. Бу машина траекторияни тўғрилаш импульсининг ҳажми ва йўналишини ҳисоблаб чиқиб, тўғрилаш учун зарур бўлган командани берди.

Маневр ўтказилгандан кейин станция Марс юзасидан 1380 километр масофадан ўтадиган траекторияга чиқди.

Автомат станция планетага яқинлашиб борган вақтда ундан ажралиб чиққан капсула Совет Иттифоқининг Герби тасвирланган вимпелни Марс юзасига элтиб қўйди.

Учиш программасига мувофиқ соат 23 дан 19 минут ўтганда станцияга тормоз берилди, шундан кейин унинг тезлиги пасайиб, Марснинг сунъий йўлдоши орбитасига ўтди.

28 ноябрда ўтказилган траектория ўлчовлари натижаларига кўра, орбитанинг параметрлари қуйидагича:

— Планета юзасидан энг кўп узоқлашуви апоцентрда 25.000 километр;

— Планета юзасидан энг кам узоқлашуви перицентрда 1.380 километр;

Орбитанинг Марс экватори текислигига оғиши 48 градус 54 минут;

— Айланиш даври 18 соат 00 минут.

Телеметрия ахбороти маълумотларига кўра, «Марс-2» автомат станциясининг системалари ва агрегатлари нормал ишлаб турибди.

«Марс-3» станцияси учишни давом эттирмоқда. 29 ноябрь Москва вақти билан соат 21 да станция Ердан 138.3 миллион километр нарида учиб бормоқда эди, шу вақтгача станция қарийб 472 миллион километр йўл босди.

«Марс-2» ва «Марс-3» станцияларининг иши тўғрисидаги бундан буёнги маълумотлар бу станциялар Совет Иттифоқи территориясидан радио орқали бевосита алоқа боғлаш мумкин бўлган зоналарда турган вақтда ўтказиладиган навбатдаги радио алоқа сеансларида Ерга юборилади.

Олис космик алоқа маркази «Марс-2» ва «Марс-3» станцияларининг учишини бошқариб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

МЕХАНИЗАТОРЛАР САФИ КЕНГАЯВЕРСИН!

ЯНГИ РЕЖАЛАР

Республикамизнинг машҳур механизатори СССР Олий Совети депутати Шоймардон Қудратов куни кеча Москвадан, СССР Олий Советининг сессиясидан Тошкентга қайтиб келди. У билан аэропортда учрашиб, бир неча саволларга жавоб олдик.

СССР Олий Советининг сессияси ҳақидаги таассуротларини сўзлаб беришини илтимос қилдик, депутатдан.

— Бу галги анжуман ҳам ғоят уюшқоқлик билан ўтди. Халқ вакиллари сессиянинг бутун иши давомида ўзларининг Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети ва Совет ҳукумати атрофига маҳкам уюшганликларини намойиш қилди. Кўрилган, муҳокама этилиб якдиллик билан тасдиқланган масалаларнинг ҳаммасида халқ манфаати, Ватан истиқболи кўзда тутилган. Партия билан халқ манфаати бир дейилишининг боиси шунда. Сессия менда бир умр унутилмас таассурот қолдирди.

— Парламент йиғилишига қандай совға билан бордингиз!

— Машинада 810 тонна пахта тердим. Шу меҳнат зафаримни сессияга совға деб атадим.

Суҳбат давомида Шоймардон Қудратов терган пахтадан хўжаликка 35 минг сўмга яқин соф фойда келиши аён бўлди. Ундан ташқари терим фурсати қисқариб, ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Бундан давлат ва хўжалик, шунингдек механизаторнинг ўзи ҳам катта иқтисодий фойда кўради.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган «Техникани унумли ишлатайлик» сарлавҳали мақолангиз республикамиз меҳнаткашларида зўр қизиқиш туғдирди. Жойларда механизация мактаблари ва курслари очиляпти, колхозлараро ва совхозлараро курслар очиш тадбирлари белгиланяпти. Ўнинчи синфни битирган қизлар ва йигитларнинг кўпчилиги механизатор бўлиш хоҳишини билдиряпти. Хуллас, республикамизда механизаторларнинг сиз асос солган мактаби пайдо бўляпти. Шунга қандай қарайсиз!

— Буни чин юракдан маъқуллайман. Мен ўша хатимда айтганимдек, ҳозирги вақтда ҳар бир хонадондан камида 1-2 механизатор кадр тайёрлаш бош вазифа бўлиб қолди. Бундан кейин пахтачилигимиз комплекс механизацияга асосланиб тараққий эттирилади. Кўплаб янги машиналар оламиз. Уларни икки сменада ишлатиш учун шогирдлар керак. Бизнинг Сурхондарё областимиз, Гагарин районимизда ҳам механизация мактаблари ва курслари очиляпти. Мен қиш фаслида машғулотларда қатнашиб, бўлғуси сменадошларимга ўз тажрибамни ўргатаман. Ундан ташқари совхозимизда йигирмата шогирд тайёрлайман.

Шоймардон Қудратов ҳамкасб дўстларидан Отамурод Худойназаров Абдусаттор Қурбоновларнинг номини фахр билан тилга олиб, сўзини давом эттирди.

— Мен улар билан ёнма-ён ишлайман. Яқинда суҳбатлашиб қолдик. Шунда Отамурод «хотин-қизлардан кўпроқ механик ҳайдовчилар тайёрланса соз бўлур эди» деди. Бу фикрга тўла қўшиламан. Колхозлар ва совхозларда кўпминг килограммчи теримчилар кўп. Бунга қувониш керак. Бироқ масаланинг бошқа томонини олиб кўрайлик. Бир илғор теримчи жуда астойдил ҳаракат қилса уч-тўрт теримчининг ишини бажаради, ундан ортиғига ярамайди. Ўша теримчи этакдан воз кечиб машина ўриндиғига ўтирса, ҳар куни камида 20-25 теримчининг ишини ўринлайди. Демоқчиманки, кўпминг килограммчи теримчилардан кўпроқ механизаторлар тайёрлайлик. Бунинг учун уларни шу кунларда ўқитайлик.

— Келаси йил режаларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Режам аниқ: бригадамиз аъзолари билан ҳамкорликда пахта ҳосилдорлигини гектар бошига яна 10 центнер кўтарамиз, ҳосилнинг ҳаммасини «зангори кема»да терамиз. Ҳозироқ шунга лойиқ хамиртуруш ташладик, яъни пахтазорни минерал ва маҳаллий ўғит билан ўғитлаб, шудгорлаб қўйдик. «Техникани унумли ишлатайлик» сарлавҳали хатимни эътибор билан ўқиб менга жавоб йўллаган, механизатор бўлишга аҳд қилган кишиларнинг ҳаммасига миннатдорчилик билдириб, оқ йўл тилайман. Механизаторлик ҳамманинг қўлидан келадиган иш. Бунинг учун мустаҳкам ирода, техникага қизиқиш бўлиши керак. Тўлан Дадажонов, Турсуной Охунова, Ҳафиз Полвонов ва бошқа механизация дарғаларининг «Техникани унумли ишлатайлик» сарлавҳали мақолада кўтарилган масалаларга муносабатини «Совет Ўзбекистони» газетаси орқали билишни истар эдим.

Пахтакор дўстларим касбдошларимнинг ҳаммасини келаётган Пахта байрами билан чин юракдан қутлайман.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТЕХНИКА БАЗАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети гўшт ва сут саноатини янада ривожлантириш, чорва моллар ва сутни ўз вақтида қабул қилиш ҳамда комплекс қайта ишлашни таъминлаш, аҳолининг гўшт ва сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида «Гўшт ва сут саноатининг ишлаб чиқариш техника базасини ривожлантириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1971—1975 йиллар учун гўшт ва сут маҳсулотларини етиштириш ҳажмларини 1,4 баравар кўпайтириш юзасидан топшириқлар белгиланди. Ўраб қўйилган гўшт, сут, кефир ва бошқа сут маҳсулотлари, шиша ва пакетларда стерилизация қилинган сут тайёрлашни икки баравардан зиёд кўпайтириш кўзда тутилади. Сосиска, сарделка, яхши дудланган колбаса, дудланган таомлар ва бошқа гўшт маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш мўлжалланади. Гўшт масаллиқлари тайёрлашни анча ошириш кўзда тутилди. 1974 йилдан бошлаб аҳолининг болалар истеъмол қиладиган қуруқ сут маҳсулотларига бўлган талабларини тўлароқ қондиришни таъминлаш назарда тутилади. Гўшт ва сут маҳсулотларининг сифатини, таъмини яхшилашга ва уларнинг тўйимлилигини оширишга эътибор берилди.

Гўшт ва сут саноатининг ишлаб турган корхоналарини тобора ихтисослаштириш ва техника билан қайта қуроллантириш ҳамда ғоят унумли ишлайдиган машина-ускуналарнинг янги турларини жорий қилиш, механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган линияларни ишлатиш ҳисобига ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштиришни анча юксак даражага кўтариш тадбирлари белгиланди.

Шу беш йилликда чорва моллар гўшт ва сутни қайта ишлаб берадиган янги корхоналар қуриш ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш юзасидан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига, қурилиш министрликлари ва идораларига бериладиган топшириқлар тасдиқланди. СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш ташкилотларини, тажриба-саноат базаларини ва бошқа ишлаб чиқариш объектларини кенгайтириш учун 4 миллиард 178 миллион сўмлик давлат капитал маблағлари ажратилди. СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига иттифоқдош республикалар гўшт ва сут саноати министрликлари учун ва гўшт ҳамда сут саноати область (ўлка) бошқармалари (бирлашмалари) учун ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди маблағларидан 50 процентгача бўлган миқдорини корхоналарнинг розилиги билан марказлаштиришга руҳсат этиш, корхоналар бўйича эса айрим ҳолларда корхоналарни қуриш, кенгайтириш ва реконструкция қилишга сарфланадиган давлат капитал маблағларини марказлаштирилган ва марказлаштирилмаган тартибда бирлаштириш ҳуқуқи берилди. СССР давлат банкига 1971—1975 йилларда гўшт ва сут саноати корхоналари ҳамда ташкилотларига янги техникани жорий қилиш, ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва реконструкция қилиш, шунингдек халқ истеъмол қиладиган янги товарларни ишлаб чиқаришни уюштириш учун истисно тариқасида узоқ муддат билан кредит беришга руҳсат этилди.

СССР Госснаби ва СССР Гўшт-сут саноати министрлигига 1972 йилда гўшт ва сут саноати объектларини қурадиган механизациялаштирилган кўчма колонналарни улар бажарадиган қурилиш-монтаж ишлари ҳажмларига мувофиқ машина-ускуналар ва механизмлар билан таъминлаш топширилди.

Қарорда гўшт ва сут саноатининг ишлаб турган корхоналарини ва қурилаётган корхоналарини ғоят унумли ишлайдиган замонавий технология ускуналари билан таъминлашнинг кенг программаси тасдиқланди. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати ҳамда маиший приборлар машинасозлиги министрлигига серияли машина-ускуналар тайёрлаш ва етказиб беришни кўпайтириш, технология ускуналарининг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ҳамда шу беш йилликда чорва моллар, гўшт ва сутни қайта ишлайдиган корхоналарга ана шу ускуналарни етказиб бериш юзасидан топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш топширилди.

СССР Химия саноати министрлиги, Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги ва Бинокорлик материаллари саноати министрлигига ўрайдиган махсус материаллар ва шиша идишларни гўшт ҳамда сут саноатига етказиб бериш юзасидан топшириқлар белгиланди.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига гўшт ва сут саноати корхоналарининг ишлаб чиқариш қувватларидан анча яхши фойдаланиш учун бутун йил мобайнида ана шу корхоналарга чорва моллар ва сутни бир меъёрда етказиб бериш чораларини кўриш таклиф этилди.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

САҲОВАТЛИ ҚАЛБ

«Салом Абдулла ака!

Бугун уйга етиб келдим. Эшикдан ўзим хеч кимнинг ёрдамисиз кириб бордим. Уша пайтда қандай севинганимни бир кўрсангиз эди. Бирам қувондим, бирам қувондимки...

Қилган ҳамма яхшиликларингиз учун, менга қайта ҳаёт бахш этганлигингиз учун минг-минг раҳмат».

Сизга ҳурмат билан: Мавлуда».

Абдулла ака хатни стол устига қўйди, кўзойнагини олиб намиққан киприкларини артди. Қуюқ қора қошлари тагидан чарос кўзларини милтиратиб ҳаяжон билан ўзига тикилиб турган қизни эслади. У ўрнидан турмоқчи бўлди-ю, бироқ қўзғалолмади. Чорасизлигидан ўпкаси тўлиб, киприкларида ёш ҳалқаланди.

— Мен яна юра оламанми, доктор?

Мавлуда кўп йиллардан бери кўнглида йиғилиб қолган ҳамма дард-аламини илтижо билан айтган ана шу бир оғиз сўзига қўшиб билдирганди. Дераза тагидаги каравотда ўтирган кекса бемор аёл қилт этиб ютинди-да, кўз ёшларини яшириш учун ўгирилиб олди. Абдулла ака қизга тикилиб, ҳар бир сўзини чертиб-чертиб жавоб қайтарди:

— Албатта даволайман, қизим. Юриб ҳам кетасан.

Аммо ўз сўзининг уддасидан чиқиш нечоғли қийинлигини қизни синчиклаб текширганида билди. Эндигина ўн тўққиз баҳарни кўрган деновлик бу қиз болалигидаёқ полимелиолит касали билан оғриб, иккала оёғи ҳам шол бўлиб қолган эди. Даво истаб Н. А. Семашко номли республика физиотерапевтика касалхонасига келибди...

— Доктор ёрдам беринг, тезроқ ўрнимдан туриб кетай. Милтиқ ушлай олсам бас. Фашистнинг қонини оғзидан келтираман.

Абдулла ака бу дўриллоқ овозни қаерда ва қачон эшитган-а? Яна хотираларга берилди. Снарядлар портлайвериб емириб ташлаган бинолар, ўйдим-чуқур бўлиб кетган далада югуриб кетаётган юз-кўзини дуд қорайтириб юборган солдатлар, омонатгина бинога жойлашган дала госпиталида ётган ярадорлар кўз олдидан ўта бошлади. Операция столи ёнида медицина хизмати капитани погонини тақиб олган кора соч, кора қош, ёшгина йигит жарроҳлик қиляпти. У снаряд парчаси тегиб, суягини майдалаб кетган солдат оёғини қирқиллатиб кесяпти-ю, оғриқдан юзлари буришиб, холсизланиб қолган солдат госпиталдан чиққач, окопга кайтажаги ҳақида тинмай гапирарди.

1941 йилда Тошкент медицина институтини туғаллаб, бироз вақт Бухоро область касалхонасида тажриба оширган ва ўз аризасига биноан фронт госпиталига сафарбар этилган ёш врач Абдулла Мусаев ярадорларни моҳирлик билан даволарди. Қанчадан-қанча солдат ва офицерлар бу талантли врач қўлидан шифо топиб, фронтга қайтди. Ана шундай кунларнинг бирида навбатдаги ярадорни кўздан кечираётган пайтида дала госпитали биносига фашист тўпининг снаряди келиб тушди. Портлаган снаряднинг бир парчаси ёш врач Абдулла Мусаевга тегиб, уни ҳам оғир ярадор қилди...

Узоқ йиллар давомида инсоннинг ҳаётида не-не воқеалар бўлиб ўтмайди, дейсиз. Аммо, шундай дақиқалар ҳам бўладики, унинг ҳаёт йўли кўз олдидан бир лаҳзада лип этиб ўтади. Ана шундагина у бошидан кечирган воқеаларга бошқача нигоҳ билан қарайди, бошқача баҳо беради. Абдулла ака Улуғ Ватан уруши, Ленинград қуршови, ғолиб жангчиларимизнинг Ленинград остоналарида кўрсатган қаҳрамонлиги ҳақида сўзлаб берар экан, ана шундай дақиқаларни бошидан кечирди.

— Мен Тошкент медицина институтининг энг тажрибали профессорлари М. Слоним, А. Захарченколарнинг шогирди бўлишдек бахтга сазовор бўлганман. — дейди у фахр билан.— Фронтдалигимда ҳам, урушдан кейинги шифокорлик фаолиятимда ҳам устозларимдан ўрганган билимим, тажрибам асқотди. Ҳар гал беморларни муваффақият билан даволаётганимда ўз билимимни мукаммал ўргатган ана шу устозларимга қалбдан раҳмат айтаман.

Абдулла Мусаев Улуғ Ватан уруши тугагандан сўнг Ўзбекистонга қайтгач, Семашко номидаги республика физиотерапевтика касалхонасида ишлай бошлади. Беш йил давомида физиотерапевтика илмий-тадқиқот институтининг поликлиника бўлимида бош врачлик қилди. Аммо қаерда ва қандай лавозимда ишлаётганидан қатъий назар эътиқодли ва принципиал коммунист, ўз касбини қалбдан севучи врачлигича қолди.

Абдулла ака 20 йилдан бери институтдаги агитаторлар группасига бошчилик қилиб келяпти. Бу унга партия ташкилоти томонидан берилган топшириқ. Агитаторлар коллективида Х. Турсунова, В. Сафаргалиева, Я. Муҳамедов, В. Никулина, Т. Убайдуллаев, Т. Умаровлар каби тажрибали ташвиқотчи врачлардан 20 киши бор. Улар маҳаллаларда, хонадонларда бўлиб, медицина темасида суҳбатлар ўтказишяпти, кенг кўламда ташвиқот ва тарғибот ишларини олиб боришяпти.

Коммунист Абдулла Мусаев бир қанча илмий китобларнинг муаллифи сифатида ҳам кенг жамоатчилик ўртасида танилган врач-невролог. У Д. Н. Нурмуҳамедов, Г. Г. Фетисова, Г. М. Фрейдович, З. П. Шулкова билан ҳамкорликда переферик нерв касалликлари, турли бод ва бошқа жуда кўп касалликларни даволаш йўллари ҳақида илмий ишларини нашр қилдирди. Ўз тажриба ва билимини шогирдлари — ёш врачлар билан ўртоқлашади, уларга сидқидилдан ўргатади.

...Абдулла акани Мавлуданинг мактуби тўлқинлантириб юборди. У ёш қизга қайта ҳаёт бахш этганидан, уни ўз тенгқурлари қаторига, ҳаётбахш меҳнат қучоғига қайтарганидан бениҳоя хурсанд эди. Ҳар ким ҳам ўз ишининг муваффақиятини кўриб ғоят севинганидек, Абдулла Мусаев ҳам врачликда қилган қутлуғ ишлари билан фахрланади.

П. СЕЛЕЗНЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЧЎЛГА СУВ КЕЛАДИ

Чўл ва сув... Бу тушунчалар ўз-ўзидан тун ва кун, оқ ва қора каби бошқа тушунчаларни беихтиёр хотирага туширади Уларнинг маъносида аллақандай яқинлик бор. Тун шунинг учун ҳам «тун» деб аталадики, унда кундузга хос беғубор, ёруғ, шуъладор хусусиятлар йўқ. Қоранинг бағридан эса оқ рангни чироқ ёқиб ҳам излаб тополмайсан. Чўл ҳам шундай. Одамлар сувсираб, чанқаб, ташна бўлиб ётган зироатни «чўллабди» дейди. Чўл — сувсизликдан, ташналикдан туғилган. Қарши чўли асрлар давомида сувга зор бўлиб, уни тушида кўраётгандай кечаю-кундуз мудраб ётарди. Сув бу чўл учун «Бор экан-да, йўқ экан» деб бошланувчи эртакларга ўхшаб кетарди. Апрелдан то кеч кузгача чўл осмонида булутлар сийрак меҳмон бўлади. Аллақаёқлардан бехосдан пайдо бўлиб қолган булут подалари ҳам бу ерда қўним топмай, шимолга югуради. Шу боисдан ҳам чўлликлар улар ҳақида ачиниш аралаш ҳазиллашади. «Қаршидан ўтар қамчилаб, Қамашида томчилаб, Шаҳрисабзда шаршарахона». Кўз илғамас чўл эрта баҳор ёмғиридан жилла баҳра олиб, чақмоқнинг ялтиллашидай бир яшнаб кетади-да, тағин ловуллаб ётган саратоннинг жазирасида қовжираб, яп-яйдоқ, ҳувуллаган, кўримсиз даштга айланади. Узун кун чўл жимирлайди, мудрайди.

Лекин Қарши чўлини «хазина» деб бежиз айтмайдилар. Чўлликлар билан гаплашиб қолсангиз ҳасратларидан чанг ёғилади: «Бу ерларнинг ҳар кафт тупроғи тиллоку, пешанасига сув битмаганда». Кейин бошқа чўллар билан ўз чўлларининг сифатларини солиштириб кетишади. «Биринчидан, — дейди улар бармоқ букиб,— бу чўлда шўр ювмайсан, фақат сув олиб келиб бошқариб қўйсанг, бас, кетмон уриб олтин оласан.Иккинчидан, — дейди улар, — бу ерларда бувам замонидан бери чорва боқилади. Қўй сурувлари чўлни энига ва бўйига ҳар йили юз марталаб кезиб чиқади. Қўй қийи чўлга паловдек куч бериб ётибди...»

Булутлари теппасидан отини қамчилаб, гоҳ-гоҳида томчилаб ўтадиган, лекин ҳар зарра тупроғи дурдонага айланиб ётган бу чўлларнинг тақдирини совет кишилари қайтадан «кўриб чиқишга» азм қилдилар. «Пешанасига ёзилган таҳқирлар» сидириб олиб ташланяпти. Чўл — тушида эмас, энди сувни ўнгида, ўз дудоғида масасини сезяпти. Унлаб каналлар чўл сийнасида қон томирларидай ёйиляпти. Бугун қалдирғоч чўлқуварлар қароргоҳи бўлиб турган чодирлар ўрнида эртага жамоли қўшиқларга солиб куйланадиган шаҳарлар ва қишлоқлар туғилади. Денгиздай ям-яшил пахтазорлар, буғдойзорлар, бедазорлар шовуллаб кетади. Чўлнинг иккинчи тақдири бошланади. Бугунги чўлликлар нечаги ва шубҳасиз эртанги кун учун ўтмиш бўлиб қоладиган аллақандай «Қарши чўли» ҳақида ҳам «Бор экан-да, йўқ экан» деб эртак бошлайдиган замонлар келиб қолар. Албатта келади.

Мана бу суратларда Қарши чўлида сув муаммосини ҳал қилиш учун айни кунларда олиб борилаётган курашлардан лавҳалар акс этган. Юқоридаги суратда: Эски Анҳор канали қурилишидаги механизациялашган участканинг прораби К. Арслонов. Бу канал Зарафшон оби-зилолини Қарши чўлининг қўлидаги косалардан бири — Чимқўрғон сув омборига олиб келиб қуяди. Узунлиги 40 километрдан ошадиган бу каналдан секундига 60 куб метр сув оқади. Пастдаги суратда эса канал қурилишидан бир манзара гавдалантирилган.

Р. Ҳамидов фотолари.

АҚШ САВДО МИНИСТРИНИНГ СССР-ДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

АҚШ савдо министри Морис Стэнс СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличевнинг таклифига биноан 20 ноябрдан 1 декабргача Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турди.

АҚШ савдо министри Москвада бўлган вақтда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин уни қабул қилди. М. Стэнс А. Н. Косигинга АҚШ президенти Р. Никсоннинг мактубини топширди. Шу мактубда президент бундай деб ёзган: «Иккала мамлакатларимиз тинч савдо-сотиқ ва саноат ҳамкорлиги йўли билан бир-бирига кўмаклашиш учун кўп имкониятларга эга эканлигига ишонамиз».

А. Н. Косигин президент Р. Никсон номига ёзилган мактубни М. Стэнсга топширди. Бу мактубда: «СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-сотиқ ва иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш иккала мамлакат манфаатларига мос келган бўлур эди» деб таъкидланади.

Ташқи савдо министрлигида ўтказилган музокараларда Совет-Америка савдо-иқтисодий муносабатларининг аҳволига ва шу муносабатларни ривожлантириш истиқболларига тааллуқли кўпгина масалалар муҳокама қилинди. Ҳар иккала томон бу муносабатларни ривожлантириш истагини таъкидлади ва мазкур масалаларга доир фикрлашувни давом эттиришга аҳдлашди.

* * *

1 декабрь куни М. Стэнс Москвадан жўнаб кетди.

Шереметьево аэродромида уни СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Узатиб қолувчилар орасида АҚШнинг СССРдаги элчиси Жэкоб Д. Бим бор эди. (ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИК ҚАҲРАМОНЛАРИ

ЖОНКУЯР НЕФТЧИ

«Нега ишлаб чиқариш ҳажми кўпдан бери ортмаяпти. Ҳар мажлисда гап келиб бизга тақалади. Токайгача шу аҳволда юрамиз? Энг аввало музлатгичларни яхшилаб тозалаш керак. Бунинг учун установкани тўхтатишга тўғри келади. Бу зарар-ку. Бошқача йўли бордир...»

Сергей Яковлевич шу хаёллар билан бўлиб тушлик яқинлашганини ҳам сезмади. Кимдир орқадан елкасига қўл ташлади. Бригадасидаги Александр Попов экан.

— Ҳа, ўртоқ бош оператор, жуда хаёлга берилиб кетибсиз, бирор воқеа юз бердими?

— Биласанми, Саша, наҳотки холодильникларни тозалаш учун бошқа усул бўлмаса?

— Тўғри айтасиз, бўлак йўл топиш керак. Установкани тўхтатиб бўлмаса...

Улар ўйланиб қолишди.

...Жирнов ҳарбий хизматдан қайтиб, ўзи яшаган Фарғонага йўл олганди. Мана орадан 20 йил ўтиб кетибди. Шундан бери нефтни қайта ишлаш заводида нозик касбда ишлаб келмоқда. Аввал тажрибали ишчи Павел Герасименко унга устозлик қилди. Корхона қошидаги кечки нефть техникумига киришга маслаҳат берди. Ўқишда олган билимларини амалда мустаҳкамлаб борди. Техникумни тугатган йили уни бош оператор қилиб тайинлашди. Жамоат ишларидаги активлиги кучайди. «...Шунча йил ишлаб наҳот бирор йўлини топа олмаса... Тўхта! Бизда техник буғ бор-ку. Агар установкани шу буғ билан тозаланса-чи, кучли босимда буғ пуркалса-чи?!.»

Сергей Яковлевич ўзидан-ўзи севиниб сакраб туриб-кетди. «Топдим!» дея Поповнинг елкасига урди. Икки операторнинг фикри бир жойдан чиқди. Кейин худди шу усулда установкани тўхтатмай тозалаш муваффақиятли амалга оширилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш бирдан кўпайди. План бажарилди. Сифат яхшиланди. Ҳамма хурсанд.

Изланувчан бош операторнинг ижодий режаларини маъқуллаб унга яқиндан ёрдамлашган мутахассислар Сергей Яковлевичга янада катта умид билан қарайдиган бўлишди. Энди бош оператор олдида яна бир муҳим вазифа — бригадада интизомни янада мустаҳкамлаш, тежамкорликка эришиш вазифаси турарди. Инсон қалби нозик. Унга йўл топа билиш лозим. Абсаттаров унинг шогирдларидан бири. Янги ишга келган вақтида меҳнатсеварлиги, ҳаракатчанлиги билан бошқалардан ажралиб турса-да, установкадаги иш жараёнларини чуқур ўрганишга анча қийналди. Эплай олмас эканман, деган фикрга келиб қолди. Анчадан бери уни кузатиб юрган Сергей Яковлевич унинг қалбига қўл солди. Тинмай иш ўргатди. Қўшимча машғулотлар ўтказди. Бардам бўлишга даъват этди. Ҳозир у билан фахрланса арзийди.

Установкада ҳар кишининг малакасини ошириш диққат марказида бўлди. Ўқиб-ўрганиш, тажрибани кенг ёйиш натижасида беш кишининг ўрнини тўрт ишчи босадиган бўлди. Уч технолог вазифасини икки технолог бажара бошлади. Бундан меҳнат унумдорлиги 20 процентга ошди. Ўтган беш йилликда установка 24 минг сўм тежам берди.

Партия XXIV съездидан кейин социалистик мусобақа айниқса авж олган пайтлар. Ҳар бир минут ғанимат. Ўчакишгандай установкани капитал ремонт қилиш зарур бўлиб қолди. Қийин иш.

Бунинг устига установка бошлиғи бошқа ишга ўтказилган эди. Цех бошлиғи В. Иванов ремонт ишларини Сергей Яковлевич Жирновга топширди. Муддат — 15 кун. Бош оператор ишчилар билан маслаҳатлашди. Аҳволни баён қилди. Ремонт ишлари қизиб кетди. Установка роппа-роса бир ҳафта деганда капитал ремонтдан чиқарилди.

Бир куни Сергей Яковлевич радиоприёмникдан куй эшитиб, дам олаётган эди. Диктор СССР Олий Совети Президиумининг беш йиллик илғорларидан бир группасига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттира бошлади. Унда фарғоналик уч киши қаторида «Ўзбекистон 40 йиллиги» номидаги нефтни қайта ишлаш заводининг бош оператори Сергей Яковлевич Жирнов ҳам бор эди. У ўз қулоқларига ишонмади. Заводга шошилди. Бориши билан дўстлари ўраб олиб, табриклай кетишди. Ҳаяжонланганидан жавоб тополмай қолди. Фақат унинг кўзлари «бу мукофот биргина меники эмас, ҳаммамизники...» дегандай миннатдор боқарди.

А. МАҲМУДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ VI СЪЕЗДИ ЁПИЛДИ

Ўзбекистон композиторларининг VI съезди ўз ишини тамомлади.

Съезд қатнашчилари ўз фаолиятларининг якунларини ҳар томонлама муҳокама қилдилар. Улар КПСС XXIV съездида кўрсатиб ўтилган ва республика композиторлари зиммасига юклатилган катта масъулият ҳақида гапирдилар.

Ҳисобот доклади юзасидан бўлган музокараларда Союз Қорақалпоғистон бўлимининг раиси А. Ҳалимов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Р. Алимов, СССР халқ артисти, композитор М. Ашрафий, Тошкент консерваториясининг профессори А. И. Петросянц, Ўзбекистон ССР маданият министри А. Қўчқоров, композиторлар С. Бобоев, М. Бурҳонов, Ш. Рамазонов ва бошқалар сўзга чиқдилар.

СССР композиторлар союзи правлениесининг секретари П. И. Савинцев, мамлакат композиторлар союзи СССР халқлари музикаси комиссиясининг раиси Я. С. Солодухо, Москвадан, Ленинграддан ва қардош республикалардан келган меҳмонлар — И. М. Белорусец, Ю. М. Зарицкий, С. А. Кортес, А. В. Бичков, М. Новикас, Т. М. Аразян, В. М. Рейманн, Н. М. Жапаридзе, Д. Нуриев, А. Одинаев съездда сўзга чиқдилар.

Съезд резолюция қабул қилди.

Съезд қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

Съезд Ўзбекистон композиторлар союзи правлениесининг янги составини сайлади. (ЎзТАГ).

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрларининг кенгаши

30 ноябрда Варшавада Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрларининг кенгаши очилди. Кенгашнинг мақсади — хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини чақиришга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган проблемаларни муҳокама қилишдан иборат.

Кенгаш ишида Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министри И. Башев, Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Я. Петер, Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министри О. Винцер, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри С. Ендриховский, Руминия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министри К. Мэнеску, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташқи ишлар министри А. А. Громико, Чехословакия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министри Я. Марко қатнашмоқдалар.

Кенгашда ташқи ишлар министрларининг ўринбосарлари, маслаҳатчилар группаси ва экспертлар группаси ҳам иштирок этмоқда. (ТАСС).

ДАВР ВА ТАЛАБ

КПСС Марказий Комитетининг яқинда эълон қилинган меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш тўғрисидаги қарорида иқтисодий таълим бериш системасини корхоналарнинг, халқ хўжалик тармоқларининг ўзига хос хусусиятларини, ходимлар категориялари меҳнати характерини эътиборга олиб, табақалаштирилган тарзда уюштириш лозимлиги алоҳида кўрсатилган.

Кейинги йилларда республикамизда меҳнаткашларни иқтисодий билимдан баҳраманд қилиш мақсадида корхоналардаги иқтисодий мактаблар, нашриётлар, газета ва журналлар томонидан анча иш қилинди. КПСС Марказий Комитетининг қарорида бу соҳада амалга оширилаётган тадбирларни янада кучайтириш тавсия қилинди. Шу муносабат билан айрим мулоҳазаларимизни айтиб ўтмоқчимиз.

Ҳар бир фан, шу жумладан, иқтисодий фанларни ўрганишда дарслик ва қўлланмаларнинг бўлиши муҳим аҳамиятга эга. Лекин кейинги йилларда иқтисодий фанларга оид оммабоп дарсликлар ва қўлланмалар кам нашр қилинаётганлиги сезилмоқда. Сиёсий иқтисод фани дарслиги ҳақида гапирмоқчи эмасмиз, чунки бу соҳада олиб борилаётган ишлар анча самаралидир. Лекин саноат ва қишлоқ хўжалиги, қурилиш, савдо, транспорт, таъминот экономикаси ва меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш бўйича ўзбек тилида дарсликлар йўқлиги, халқ хўжалиги тармоқларида, корхоналарда ташкил қилинган иқтисодий мактаблар, тўгараклар ва иқтисодий билимларни мустақил ўрганувчиларнинг кўпайганлиги бу дарсликларга бўлган талабларини янада кучайтирмоқда. Шуни айтиш керакки, ўзбек тилида илгари нашр қилинган айрим дарсликлар ҳозирги талабга жавоб бермай қолди. Савдо, транспорт, қурилиш таъминот экономикаси масалалари бўйича дастлаб таржима сифатида, кейинчалик республикамиз экономикаси хусусиятларини эътиборга олиб

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМНИНГ БАЪЗИ МАСАЛАЛАРИ

✦✦

оригинал дарсликлар яратиш мақсадга мувофиқдир.

Ҳозирги вақтда республикамизда иқтисодий фанлар ҳар қачонгидан ҳам тез ривожлантирилаётир. Олимларимиз бу фаннинг муҳим проблемалари бўйича илмий ишлар олиб боришмоқда. Бизнингча, тажрибали, талантли олимлардан бир группасини ана шундай оммабоп дарсликлар яратишга жалб қилиш керак бўлади.

Студентларга иқтисодий билим бериш тажрибаси шуни кўрсатадики, уларда иқтисодий билимларга қизиқиш қанча эрта уйғонса, уларнинг олган иқтисодий билимлари келажакда мустаҳкам бўлади. Ўтган ўқув йилида республикамиз мактабларида «Ёш экономистлар» тўгараклари ташкил қилиш мақсадида 4—7, 8—10 синфлар ўқувчиларининг савияларига мослаштириб Тошкент халқ хўжалиги институти республика Маориф министрлиги билан биргаликда иккита программа тузиб, нашр қилдилар. Бу программалар асосида Тошкент, Фарғона ва Самарқанд областларидаги айрим мактабларда «Ёш экономистлар» тўгараклари ташкил қилиниб, машғулотлар ўтказилди. Фикримизча, шу тўгараклар иш тажрибаларини умумлаштириб, бу йил кўпчилик ўрта мактабларда «Ёш экономистлар» тўгараклари ташкил қилиш, бунинг учун республика Маориф министрлиги системасидан етарли маблағ ажратиш мақсадга мувофиқдир.

Қарорда экономист журналистлар тайёрлаш масалалари ҳам ўз вақтида эслатиб ўтилган. Шу муносабат билан Тошкент халқ хўжалиги институти ҳузурида журналистларга иқтисодий билимлар бериш, корхона ва ташкилотларда иқтисодий лавозимларда ишловчилардан экономист-журналистлар тайёрлаш учун қисқа муддатли курслар очиш фойдали бўлур эди. Чунки, институтда иқтисодий билимларнинг ҳамма соҳалари бўйича мутахассис ўқитувчилар етарлидир. Шунингдек, Ўзбекистон журналистлар союзи ташаббуси билан институтда чиқаётган кўп тиражли «Экономист» газетаси редакцияси ҳузурида ёш экономист журналистлар тўгараги очиб, ҳозирда институтда таълим олаётган студентлардан келгусида газета редакцияларида ишлаш учун экономист-журналист ходимлар тайёрлашга замин яратилиши мумкин бўлар эди.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш тўғрисида»ги қарори КПСС XXIV съездида кўрсатилган тадбирларни амалга оширишда, меҳнаткашларнинг активлигини, хўжалик юритишнинг илмий даражасини кўтаришда биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Ҳ. СОБИРОВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, маъмурий органларда кўп йил бенуқсон ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети юстиция бўлимининг бошлиғи Николай Иванович **Баркановни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 2 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Областлар	Ҳайдалган майдон (гектар ҳисобига)	Планнинг бажарилиш проценти
ТОШКЕНТ	217418	100,6
Андижон	182339	98,6
Сирдарё	237561	96,0
Наманган	125378	94,8
Хоразм	10770	71,8
Самарқанд	164565	64,7
Бухоро	110054	61,9
Фарғона	62690	53,6
ҚҚ АССР	16194	43,9
Қашқадарё	43451	32,8
Сурхондарё	35336	26,8
Республика бўйича:	1205756	73,2

«ТАЙФУН» ОПЕРАЦИЯСИНИНГ БАРБОД БЎЛИШИ

Гитлерчилар Германиясига қарши халқимиз олиб борган Улуғ Ватан уруши тарихи жуда кўп йирик жанглар ва катта операцияларни билади. Бу жангларнинг ҳар бири фашизм кучлари устидан ғалабага олиб борувчи одимлар эди.

Лекин Москва жангги Улуғ Ватан уруши тарихида алоҳида ўрин тутади. Бу жангда фашистлар Германиясининг зарбдор кучлари биринчи марта қаттиқ зарбаға учради.

Москва остоналаридаги ғалаба урушнинг биринчи йилида, душман қуролли кучлар жиҳатидан ҳам, ҳарбий ишлаб чиқариш жиҳатидан ҳам устунликка эга бўлган ғоят мураккаб шароитда қўлга киритилди.

Москва жангида Совет Қуролли Кучларининг ғалабаси қаҳрамон армиямизнинг биринчи йирик ғалабаси бўлди. Москва яқинидаги далаларда бўлган қонли жангларда «енгилмас» деб ҳисобланган фашист вермахти биринчи марта ҳалокатга учради. Фашистларнинг Европа мамлакатлари бўйлаб икки йиллик зафарли юриши тўхтатилди. Москва остоналарида эришилган ғалаба урушнинг боришига ўзгартиш киритди ва умуман иккинчи жаҳон урушининг боришига жуда катта таъсир ўтказди.

Немис бош штаби томонидан ишлаб чиқилган СССРга қарши уруш планида яшин тезлигида зарба бериш кўзда тутилган эди. Гитлерчи стратеглар СССРга қарши юришни олти-саккиз ҳафта ичида ўтказиб, уни 1941 йилнинг кузидан кечиктирмай тугаллашни мўлжаллаган эдилар. Лекин немис-фашист қўмондонлиги СССРга қарши уруш Бельгия, Франция ва Ғарбий Европанинг бошқа мамлакатларига ғолибона юришга мутлақо ўхшамаслигини дастлабки кунданоқ сезабошладилар. Совет жангчилари сўнгги имкониятгача жанг қилар, мислсиз қаҳрамонлик кўрсатар эдилар.

Ўз характери жиҳатидан турлича бўлган операция ва жанглар комплексидан иборат Москва жанглари жуда катта майдонда олти ойдан зиёдроқ — 1941 йил 30 сентябридан 1942 йил 20 апрелигача давом этди. Унда ҳар икки томондан 2 миллиондан зиёд киши ва жуда катта миқдорда жанговар техника қатнашди.

Москва жанглари бошланишидан олдин гитлерчи қўшинлар 1941 йил кузида Ленинград остоналарига етиб келган, Москва дарвозаси деб ҳисобланган Смоленск шаҳрини босиб олиб, маълум даражада ҳарбий муваффақиятларга эришган бўлсада, душман хато қилганлиги маълум бўлиб қолди. «Яшин тезлигида» уруш стратегияси Совет Иттифоқига қарши курашда нобоп бўлиб чиқди.

Фашистлар, Советлар мамлакатининг пойтахтини забт этишнинг ўзи кифоя, СССРга қарши курашнинг сиёсий мақсадига эришилади, деб Москва йўналишидаги операцияга жуда катта аҳамият берган эдилар. Москвани забт этиш плани «Тайфун» деб номланган эди.

Душман Москва йўналишида жангчилар ва техника жиҳатидан катта устунликка эга эди. Чунончи, солдатлар сони 1,4 баравар, танклар 2,2 баравар, тўп ва минометлар 1,9 баравар, самолётлар 2,6 баравар кўп эди. Немис қўмондонлигининг фикрича ҳал қилувчи зарба бериш учун ана шу куч ва воситаларнинг ўзи етарли эди.

Кучлар нисбатида устунликка эга бўлган душман мудофаамизни ёриб ўтиб, совет қўшинларини чекинишга мажбур қилди.

Фашистлар Калинин, Брянск, Орел, Вязьмани босиб олиб, Тула атрофига чиқдилар, Москва области чегараларига етиб келдилар. Пойтахт қамал ҳолатида деб эълон қилинди.

Партия ва ҳукуматимиз қандай қилиб бўлмасин Москвани сақлаб қолиш вазифасини қўйди. Пойтахтнинг ҳамма районларида ва пойтахт областида ишчилар роталари ва батальонлари тузила бошлади. Улардан учта дивизия ташкил этилди. 300 мингдан ортиқ москвалик ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қўшинлари сафига кирди.

Партия ва ҳукуматимизнинг кўрган чоралари натижасида, пойтахт ҳимоячиларининг қаҳрамонлиги туфайли октябрнинг охирида гитлерчиларнинг Москва йўналишидаги ҳужуми тўхтатилди. Совет жангчиларининг мисли кўрилмаган мардлиги ва матонати, Коммунистик партиянинг жуда катта ҳарбий-ташкилотчилик ишлари, ҳарбий саркардаларимизнинг санъати туфайли «Тайфун» операцияси барбод бўлди.

Пойтахт остоналарида оғир мудофаа жанглари ноябрнинг охиригача давом этди. Совет қўшинлари Ватанимиз пойтахтини ҳимоя қилишда мардона жанг қилдилар. Ноябрнинг охирларидагина гитлерчилар Москва-Волга канали ва Кашира районига чиқишга муваффақ бўлди.

Совет қўшинларининг актив мудофааси сабабли ҳолдан тойган душман армиялари ўзининг ҳужум қилиш қобилиятини йўқотиб, декабрнинг бошларида ҳамма жойда ҳужумни тўхтатди. Совет қўшинларининг ғолибона қарши ҳужумга ўтиши учун шароит яратилган эди.

1941 йил 5-6 декабрда совет қўшинлари қарши ҳужумга ўтдилар. 800 километрли катта масофада жанглар бошланди. Совет қўшинларининг зарбасига дош беролмаган фашист армиялари чекина бошлади. Немис қўшинлари қурол-аслаҳаларини, минглаб ўликлар ва ярадорларни жанг майдонларида қолдириб, қочишга мажбур бўлди. Бизнинг қўшинларимиз баъзи жойларда ғарбга томон 400 километргача олға силжиб, Москва ва Тула областларини тўла озод қилдилар.

Бу жангларда минглаб жангчилар қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. 6 декабрда сержант В. В. Васильковский Рябинки қишлоғи учун бўлган жангда ўз гавдаси билан душман амбразурасини тўсди. 27 декабрда оддий солдат Я. Н. Падерин Рябиниха қишлоғи атрофида Васильковский қаҳрамонлигини такрорлади. Взвод командири кичик лейтенант М. С. Шевеляков, оддий аскар Николай Сосновский ҳам ана шундай жасорат кўрсатдилар. Виноградов қўмондонлигидаги жангчилар душманнинг 23 танкини ёндириб юбордилар. Панфиловчиларнинг жасорати тилларда достон бўлди. Москва жангларида ўзбек қизи Зебо Ғаниева, рус қизи Валя Смирнова, туркман фарзанди Қурбон Дурди ва бошқа минглаб совет ватанпарварларининг мардлиги ва жасорати жангчиларимизни душманга янада кучлироқ зарба беришга илҳомлантирди.

Немис фашист қўшинларининг Москва остоналарида тор-мор этилиши ва Қизил Армиянинг 1941-1942 йил кузидаги умумий ҳужуми жуда катта ҳарбий-сиёсий ва халқаро аҳамиятга эга эди. Қўшинларимизнинг бу ғалабаси совет халқининг руҳини кўтарди, душман устидан узил-кесил ғалаба қозонилишига ишончни оширди.

Москва ҳимоячиларининг мислсиз жасорати юксак баҳоланди. Бу жасоратни нишонлаш юзасидан 1944 йилда «Москва мудофааси учун» медали таъсис этилди. Москва жангининг ҳамма қатнашчилари ана шундай медаль билан мукофотландилар. Совет халқининг Улуғ Ватан урушида эришган ғалабасининг 20 йиллиги кунларида Москвага «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилди.

1941 йил Москва жангларида қўлга киритилган ғалабани унутиш асло мумкин эмас. Бу бизнинг биринчи йирик ғалабамиз, қаҳрамон Совет Армияси 1945 йилнинг ғолиб Майига йўл олган тарихий босқич эди.

Ф. НОРХЎЖАЕВ,
гвардиячи генерал-майор.

Яқинда немис-фашист қўшинлари Москва остоналарида тор-мор қилина бошлаганига 30 йил тўлади. 1941 йил куз ва қиш ойларида совет халқи ўз пойтахтини ҳимоя қилишга кўтарилиб, гитлерчи босқинчиларнинг ҳужумини тўхтатишга муваффақ бўлди ва уни бу ердан улоқтириб ташлади.

Чапда 1941 йилдаги суратдан олинган репродукция — Москва халқ кўнгилли жангчилари жонажон шаҳарларини ҳимоя қилишга кетмоқдалар. Ўнгдаги суратда: Москва остоналарида душман тор-мор қилинганидан 30 йил кейин — 1971 йил кузида Ленинград шоссесининг кўриниши.

А. Стужин ва В. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Москва остоналарида немис-фашист армияси тор-мор қилинганига 30 йил бўлди

МОСКВА ОСТОНАЛАРИДА

1941 йилнинг охири. Ўзбек халқи Москва остоналарида фашист босқинчиларга қарши қаҳрамонона курашаётган Совет Иттифоқи жангчиларига янги йил совғаларини топшириш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Йўлдош Охунбобоев бошлиқ делегацияни Ғарбий фронтга юборди.

Ўзбек делегациясини кутиб олишда қатнашган истеъфодаги подполковник Г. Кабанов ўз эсдаликларида бундай ёзади:

«Қаҳратон қиш. Москва бўсағаларида фашист қўшинларини тор-мор қилиш учун 5-6 декабрда бошланган ҳужум жанглари қизғин давом этаётган кунлар эди. Мен ўша пайтда фронтнинг бир участкасида душман мудофаасини ёриб ўтган ва Можайск ҳамда Рўза шаҳарлари томон илгарилаб бораётган армиянинг сиёсий бошқармасида ишлардим.

Бир куни ҳарбий совет аъзоси мени чақириб:

— Бизга Ўзбекистондан делегация келмоқда. Делегацияни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Йўлдош Охунбобоев бошқариб келмоқда. Меҳмонларни кутиб олиш учун тезликда Москвага етиб боринг, — деди.

Орадан икки соат ўтгандан сўнг Москвага — Белоруссия вокзалига етиб бордим. Ўртоқ Охунбобоев хурсандлик билан қучоқлашиб сўрашди. Вагонда ўтирган бошқа делегатлар билан мени таништириб бўлгач:

— Ўртоқ батальон комиссари, армиямиз қандай жанг қилмоқда? — деб сўради.

— Фашистларнинг таъзирини роса боплаб беряпмиз, — деб жавоб бердим.

— Ўзбек йигитлари қандай уришяпти?

— Гитлерчиларни боплаб савалашяпти?

— Уларни қандай қилиб савалашяпти? — деб яна сўради.

Меҳмонлар мени ўраб олган эдилар. Эсимга бир жанговар воқеа тушди.

...Армиямиз дивизияларининг бирида кавалериячилар отряди бор. Унда комсомол аъзоси Маҳкамбой Аҳмадалиев деган ўзбек йигити бор. У фронтга Андижон областининг Пахтаобод районидаги Жданов номли колхоздан келган. Жуда ҳам ботир жангчи.

Кунлардан бир кун Аҳмадалиев бир группа жангчилар билан жуда муҳим операцияда қатнашди. Лейтенант Глуховнинг отлиқлар взводи Петрово қишлоғига бостириб кириб, у ерда гитлерчиларни батамом қириб ташлашди.

Аҳмадалиев ҳам ўртоқлари каби ўз ишидан хурсанд эди. Улар жангдан сўнг ўрмон ёқасида дам олиб ўтирганларида Аҳмадалиев бирдан ўрмон ичида ҳарёққа аланглаб кетаётган бир отлиқни кўриб қолди.

— Ҳа, аблаҳ! Беркиниб қолган экансан, энди менинг қўлимдан қутулиб бўпсан, — деди-да, отига сакраб миниб, қамчи уриб, қушдай учиб кетди ва гитлерчи гасандани қувлай бошлади. У душман офицери экан.

— Тўхта! — деб қичқирди Маҳкамбой.

Гитлерчи Маҳкамбойнинг қувлаб келаётганини кўриб, орқасига қараб тўппончадан ўқ узиб борарди.

Ниҳоят Маҳкамбой гитлерчига яқинлашиб бориб, қилич билан унинг елкасига солган эди, офицернинг погони учганича лойга тушди. Газанда таҳликага тушиб яна отига қамчи уриб қочаётган эди, Аҳмадалиев ўз дулдулини учириб бориб, фашист офицерини от устидан шартта тортиб олди ва уни улоқ каби ўнг тақимига босиб, ўз қисмига олиб келди. Қисм командири унга ташаккур эълон қилди. Маҳкамбой улоқ қилиб олиб келган душман офицеридан кўпгина маълумот олинди.

Бу воқеа меҳмонларда ажойиб таассурот қолдирди.

— Маҳкамбойга баракалло! — деди ҳурсанд бўлганидан Охунбобоев. Гитлерчини жуда боплапти. Фронтга борганда ўша қаҳрамонни менга албатта кўрсатинг.

Совға-салом ортилган эшелон кечқурун фронт томон йўл олди. Ҳамма вагонлар иссиқ кийимлар, мева-чева, озиқ-овқат билан лиқ тўла эди. Бу Ўзбекистон меҳнаткашларининг Ватан халоскорларига юборган янги йил совғалари эди.

Кечаси соат 12 да армия штабига етиб келдик. Армия қўмондони Л. А. Говоров кенг, иссиқ хонада делегацияни кутиб олди. Ҳамма ясатилган стол атрофига ўтирди. Йўлдош Охунбобоев ҳаммани яқинлашиб келаётган янги йил билан табриклади, совет жангчиларига муваффақиятлар тилади.

Шундан сўнг Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Муҳаббат Носирова сўзлайди.

— Биз, Ўзбекистонлик ишчи аёллар фронтчилардан қолишмаслик учун ҳаракат қилмоқдамиз. Кўпроқ хотин-қизлар ишлайдиган комбинатимиз йиллик планни 10 ойда бажарди. Мен ҳозир 84 станокда ишламоқдаман. Яқинда 96 станокни бошқараман. Сизларнинг ҳам ҳар бирингизни 96 тадан гитлерчини йўқ қилишга чақираман.

Носированинг бу сўзи ҳаммани жонлантириб юборди».

* * *

Москва бўсағаларида жанг қилган 78-дивизиянинг бўлинмаларидан бирида пулемёт расчётининг командири бўлиб ишлаган комсомол аъзоси В. Ҳамидовнинг мардлиги, ботирлиги ва жасурлиги билан ҳамма фахрланарди. 1941 йилнинг 6-7 ноябрь кунларида бир аҳоли пункти учун бўлган жангларда Ҳамидов ажойиб қаҳрамонлик намунасини кўрсатган эди.

Фашист қўмондонлиги ўша кунларда қўлдан кетган позицияларини яна қайтариб олиш учун жон-жаҳди билан ҳаракат қиларди. Гитлерчилар Городишче қишлоғи атрофидан ҳужумга ўтган пайтда, тепаликдаги «Максим» пулемёти ёнида сержант Ҳамидов навбатчилик қилар, унинг расчётидагилар қишлоқда дам олмоқда эдилар. Душман атакасини Ҳамидовнинг ёлғиз ўзи қайтара бошлади. Яккама-якка, қизғин жанг бошланиб кетди. Пулемет чакалак ичига яхшилаб беркитиб қўйилган, Ҳамидовнинг ўзи эса ҳеч ким кўролмайдиган қилиб яшириниб олган эди. Пулемет учун асосий позициядан ташқари яна бир қанча пана жой ҳозирлаб қўйилганди. Душман дастлаб пулеметнинг қаердан туриб ўт очаётганини билмаган бўлса, кейинчалик уни билиб қолди. Улар пулемет турган жойга қараб ўт очганда, Ҳамидов бошқа томондан туриб ўқ ёғдирарди. Хамидов биринчи батальонда энг мерган пулеметчилардан ҳисобланарди. У янги позициядан душман устига бир минут ўт очгандан кейин, пулеметни яна янги позицияга кўчириб куюндай ўқ ёғдира бошлади. Хамидов ниҳоят даражада усталик ва чаққонлик билан ҳаракат қилиб, тепаликка интилган ёв взводини тамомила қириб ташлади. Душман тепаликда бир бўлинма бор деб ўйлаб, бу ерга бир рота аскарини ташлади. Душман солдатлари автоматлардан сурункасига ўт очиб, тепаликка яқинлашиб қолган бўлсалар ҳам Ҳамидовнинг пулемети овоз чиқармай турарди.

Тепаликка чиқаётган гитлерчиларнинг афти-башараси яққол кўриниб, Хамидовга 100 метрча яқинлашиб қолганларида у ўз пулеметини ишга солиб, шундай ўт очдики, гитлерчилар тутдай тўкила бошлади. Ҳамидов кун бўйи душманнинг 10 атакасини мардона қайтарди.

Худди мана шу дивизиянинг бўлинмаларидан бирида душманга қарши жанг қилаётган Юсупов командирлик қилган батальон жангчилари 1941 йилнинг 11 декабрь куни эрталаб шиддат билан Истра шаҳрига бостириб кирдилар. Истранинг бошқа томонидан капитан Романовнинг батальони бостириб кирди. Буларга ёрдам бериш учун тез орада дивизиянинг асосий кучлари етиб келди. Истра шаҳри душмандан батамом тозаланди.

Комсомол аъзоси Очил Гулмирзаев қизғин жанг вақтида оғир ярадор бўлиб қолган политрук Кокин ва старший сержант Иваненкони душман ўқи остида жанг майдонидан олиб чиқди. Гулмирзаев санитария пунктига келаётиб, икки душман солдатини автоматдан отиб ўлдирди.

Душман қузғунларига қарши Москва осмонида бўлган жанглар вақтида қаҳрамонлар экипажи сафида бўлган Рўзи Остонқулов душман самолётларини таран қилишда қатнашди.

Жонажон Москва мудофаасида иштирок этган ўзбекистонлик жангчилардан коммунист Шариф Пўлатов душманнинг икки танкини ва солдатлари тушган икки автомашинани мажақлаб ташлади. Комсомол аъзоси Ҳасан Турсунов ҳам душманнинг тўрт танк ва икки автомашинасини йўқ қилган эди.

Совет жангчилари Москвани мудофаа қилишар экан, ўзининг улуғ пойтахтини, жонажон Ўзбекистонини ҳимоя қилаётганини яхши билишарди. Москванинг қаҳрамон ҳимоячиларидан бири ефрейтор Ёвқораев эл-юртига ёзган мактубида бундай деган эди.

«Москвани ҳимоя қилар эканман, шу билан бирга пахта далаларини, мевазор боғларни, завод ва фабрикаларни, Совет Ўзбекистонини, ота-оналаримизнинг, хотин ва бола-чақаларимизнинг бахтини ҳимоя қилмоқдаман».

Жонажон Москвани ҳимоя қилишда мардлик, матонат ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган Зебо Ғаниева, Абдусаттор Раҳимов, Раҳмон Раҳимов, Қосим Абдукаримов ва бошқа мингларча ўзбекистонлик жангчиларнинг номи Улуғ Ватан уруши тарихига абадий ёзилган.

Адҳам РАҲМАТ.

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИ

Республиканинг улкан пахта хирмонига 66200 тонна «оқ олтин» билан ҳисса қўшган Гурлан районн кейинги йилларда барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Район меҳнаткашлари бу йил шоли, гўшт, пилла, полиз экинлари маҳсулотлари, тухум етказиб бериш планларини ошириб бажаришди. Гурланликлар пахта майдонининг ҳар гектаридан 39,5 центнердан хирмон кўтардилар. Район кейинги беш йил ичида сезиларли даражада ривожланди. Ҳозир Гурлан деҳқонлари областнинг ярим шолисини етказиб бераётир. Бунинг натижасида райондаги кўпгина хўжаликлар ҳам мустаҳкамланиб, илғорлар орасидан муносиб ўрин олдилар. «Ленинизм» ва Киров номли колхозлар ана шундай хўжаликлардан ҳисобланади.

Биз «Ленинизм» колхозининг ишлари билан танишдик. Хўжалик 1035 гектар ерда пахта етиштиради. Бу йил яхши ишланган ерларга барака уруғи эрта муддатларда экилиб, бехато ундириб олинди. Ниҳоллар юксак агротехника қоидалари асосида комплекс парвариш қилинди. Ишнинг кўзини яхши билган колхоз деҳқонлари ғўзаларга ишлов бериш билан бирга йиғим-терим кампаниясига ҳам пухта шайландилар. «Зангори кема» сувориийлари эса ўз агрегатларини сифатли ремонтдан чиқариб, пахта теримини уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар.

Айрим кунлари уч-тўрт ва ундан ҳам ортиқ процентдан пахта тайёрланиб, суръатга-суръат қўшилди. Бу эса маррани тезда эгаллашда муҳим омиллардан бири бўлди. давлатга пахта сотиш плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. Ҳар гектар ердан пландаги 40 ўрнига 45 центнердан ҳосил олиниб, 4500 тонна пахта тайёрланди. Дурдоналарнинг икки минг тоннадан зиёди машиналарда терилди, план 115 ва давлатга пахта сотиш плани 120 процент адо этилди. Колхоздаги мавжуд 14 та пахтачилик бригадасининг ҳаммаси ҳам план билан мажбуриятини ошириб бажарди. Саккизинчи беш йиллик мобайнида колхоз 18700 тонна паха сотиб, бу соҳа бўйича белгиланган планни анча ошириб бажарди.

Ҳосилдорлик йил сайин ортиб бораётир. Бунда Юсуфбой Урунов, Хўжаниёз Адамбоев, Каримбой Эркаев, Розия Қуронбоева, Матниёз Ширинбоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар аъзолари 40-44 центнердан ошириб хирмон кўтардилар. Бу бригадаларнинг айримлари эса ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 50 центнерга етказиш учун бел боғлашган. Ана шулардан бири коммунист Каримбой Эркаев бошлиқ бригаданинг иши мақтовга лойиқдир. Бригаданинг 76 гектар ери бўлиб, унинг ҳар гектаридан ҳозиргача 44 центнердан ҳосил олинди. Давлатга 345 тонна пахта сотилди. «Оқ олтин»нинг 170 тоннасини машиналарда терган бригаданинг пўлат от чавандозлари белгиланган планларини 120 процент бажариб ҳамманинг олқишига сазовор бўлдилар. Бригаданинг бундай ютуқларга эришишида механик-ҳайдовчи Қодир Салоев, сувчилардан Жумабой Юсупов, Сафар-бой Уразбоев, Норбой Матчонов ҳамда терилган пахтани ўз вақтида давлат омборларига етказиб бериш илғори Қуронбой Норбоев каби пешқадамларнинг катта ҳиссаси бор.

Бригада бошлиғининг ўзи эса пахтачиликнинг сиру асрорини яхши билган, бу соҳада катта тажриба орттирган деҳқонлардан. У қишлоқдаги Ибн Сино номли ўрта мактабнинг 10- синфини тамомлаганидан кейин, 1957 йили колхозда ишлаш истагини билдириб, правлениега ариза берди. Унинг илтимоси қондирилди, кўпсонли хўжаликнинг ҳақиқий аъзоларидан бўлиб қолди. Авваллари бригаданинг юмушларига қарашиб турди, этак боғлаб пахта терди, армия сафидан қайтиб келгач, Ленин партиясининг аъзоси бўлиш орзуси борлигини билдириб, колхоз партия ташкилотига ариза берди. У коммунистнинг ҳар бир ишда намуна кўрсатиш кераклиги ва юксак онгга эга бўлишлигини яхши биларди. Шу сабабли меҳнатда ўзини кўрсатди. Эришилаётган ютуқларни таъкидлаш билан бирга йўл қўйилаётган камчиликларни партия мажлисларида танқид қилди. Камчиликларни тезда бартараф қилиш чораларини топишда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига яқиндан кўмаклашди. Бригада аъзоларини кундалик янгиликлар ва халқаро аҳвол билан таништириб туришда ўрнак кўрсатди.

Уста деҳқон, актив ташкилотчи Каримбойнинг номи тезда оғиздан-оғизга ўтди. Ўртоқ Эркаев Гурлан район партия комитетининг бюро аъзолигига сайланди.

— Колхозимизда бундай илғор бригадалар оз эмас, — дейди хўжалик раиси Хўжамурод Сапаниёзов. — Асосан илғорликка деҳқоннинг мададкори ҳисобланган терим машиналарига ихлос қўйганлигимиз туфайли эришаётирмиз. Механик-ҳайдовчилардан Розия Уразбоева 291, Ҳожибой Раҳимов 240, Раҳим Аҳмедов 235 тоннадан «оқ олтин»ни пўлат этаклардан тўкишиб, хирмонимизга барака киритишди. Кўпминг килограммчи теримчиларимиздан С. Қувондиқова, С. Йўлдошева, О. Шарипова, З. Холмуродова, Р. Бегмоноваларнинг ҳар бири мавсумда 12-15 тоннадан дурдона теришди. Тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йили натижалари чакки бўлмади. Биз меҳнатда қўлга киритаётган ютуқларимизни янада мустаҳкамлаш учун бутун чора-тадбирларни амалга ошираверамиз. Беш йиллик пахта тайёрлаш планини тўрт йилда бажариш учун кураш олиб бораётирмиз. Даромадимиз эса йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Саккизинчи беш йилликда юксалиш йўлига тушиб олган Киров номли колхоз ҳам мана неча йилдирки, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш планларини ўз муддатларида адо этиб келаётир. Ўтган йилги қўлга киритилган меҳнат муваффақиятларини бу йил янада мустаҳкамлаган кировликлар давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Колхоз саккизинчи беш йиллик бошларида пахта майдонининг ҳар гектаридан 21 центнердан ҳосил етиштирарди. Хўжаликка ишнинг кўзини билган коммунист Қутлимурод Уразметов раис этиб сайланди. У барча активларни йиғиб маслаҳатлашди, уларнинг фикр ва мулоҳазаларини тинглади, кейинчалик амалий ишда бу маслаҳатларга амал қилинди. Ишнинг бошланиши ёмон бўлганича йўқ. Ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорлик 1965 йили 28 центнерга етган бўлса, 1970 йилга келиб эса бу рақам 36 центнерга етказилди. Ерларнинг шўрини ўз муддатларида ювиш, тупроқ структурасини яхшилаш, ирригация ва мелиорация ишларининг яхшиланиши ҳам ютуққа эришишнинг омилларидан бўлди. Натижада ўтган беш йиллик ичида пландаги 15 минг ўрнига 18 минг тонна пахта етказиб берилди.

Бу йил 1018 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37 центнердан хирмон кўтарилиб, ялпи ҳосилдорлик 3900 тоннага етказилди. Колхоз уруғчилик хўжалиги бўлганлиги туфайли 50 процентдан ортиғроғи қўлда, қолган қисми машиналарда териб олинди. 45-50 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган бригадалар яхши натижаларни қўлга киритдилар. Коммунист Каримбой Йўлдошев бошлиқ бригада 47 центнердан зиёд, Холли Тиловов ва Қодир Бобожонов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари эса 41-45 центнердан ҳосил олишиб хўжаликда донг таратдилар. Пахтачиликнинг механизациялаштирилиши, илғор бригада ва теримчилар сонининг тобора кўпайиб бориши хўжаликнинг юксалиш йўлида дадил қадам ташлашининг мустаҳкам омилларидан бири бўлиб қолмоқда.

Колхоз аҳли тўққизинчи беш йилликда пландаги 17 минг ўрнига 20 минг тоннадан ошириб «оқ олтин» етказиб бериш ва беш йилликни муддатидан илгари — тўрт йилда адо этиш мақсадида кураш олиб бораётир. Шунингдек райондаги «Коммунизм» колхозининг пахтакор ва шоликорлари ҳам ана шу ҳаракатга қўшилишиб, тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йили план ҳамда мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажардилар.

Гурлан деҳқонлари беш йилликни муддатидан илгари адо этиш учун курашни тобора қизитмоқдалар.

Ф. ЗОҲИДОВ,
Т. УНАБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА

БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

„БАЖАРИЛМАГАН ҚАРОРЛАР"

Хоразм областида китоб савдосини ташкил этишда жиддий камчиликлар бор. Айниқса сиёсий адабиётлар, экономикага оид асарлар ва дарсликлар билан савдо қилиш талаб даражасида эмас. Китоб савдосини кўнгилдагидек ташкил этиш учун моддий база вужудга келтирилмаган. Область партия ва совет ташкилотлари китоб савдосини яхшилаш юзасидан қарорлар қабул қилдилар. Аммо белгиланган тадбирлар амалга ошмади.

Газетамизнинг шу йил 21 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада жумладан ана шулар кўрсатилган эди. Хоразм область ижроия комитетининг Матбуот бошқармасидан олинган жавобда айтилишича, бошқарма совети мақола юзасидан махсус қарор қабул қилган. Унда қайд қилинишича, китоб савдоси соҳасидаги камчиликлар мақолада мутлақо тўғри кўрсатилган.

Қарорда областда китоб савдосини ташкил қилишни яхшилаш, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш, китоб магазинлари тармоғини кенгайтириш, раҳбар органларнинг китоб савдосини ташкил этишни яхшилаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш устидан назоратни кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланган.

БИДЪАТ ОҒУСИ

Ассалому алайкум, отин ая! Ишларингиз бароридан келиб, мушкулкушод, ассиқ-совуқ, одам ўқиб, дам солишларни [illegible] бохабармиз. Шу сабабдан бу мактубда: «Соғлиғингиз яхшими?» — деб сўраб ўтирмадик. Негаки, саломатлигингиз [illegible] эканлиги шундоқ ҳам билиниб турибди.

— Отин ая! Биламиз, Тошкентдек шаҳри азимда маълум ва машҳурсиз. Лекин, атроф шаҳар ва қишлоқларда исми-шарифингиз ва кору аъмолингизни билувчилар йўқлигидан кўп ташвишдасиз. Ана шундай бир мушкулдан сизни халос этиб қўйиш ёмон бўлмасди. А, лаббай? Бунинг учун сизни бор овоз билан мақтаб [illegible] керак. Мен мақтайинми? Йўқ! Яхшиси сизни қизингиз Саида Аҳмадбекова мақтасин. Негаки, у [illegible] кўра яхшироқ билади. Шундай қилиб, сўз Саидага. Тингланг.

— Хўп, майли. Онам, укам ва акамнинг менга кўрсатган «мурувват»лари ҳақида «Юрак сирлари» деган [illegible] нарса ёздим. Уни бир папка бўлди. Романми, достонми ўзим ҳам билолмай хайронман. Яхшиси, ана шу [illegible] бир-икки шингил ўқиб берай.

— Марҳамат!

— Она! Нақадар азиз инсон. Фарзандлари бор бўлса, у боғбон. Боғбон ўз боғини [illegible] бўлишини истамайди. Афсуски, одамлар Раҳбар Обидова (бу киши менинг азиз онамнинг исмлари) ҳақида шундай дейишмайди.

Мен Тошкент шаҳар, Қозон кўча, Роман тупикдаги 17-ҳовлида вояга етдим. Ақлимни танибманки, онам отинлик қилардилар. У кишининг бошларига хурофот ўргимчаги [illegible] ўраниб олган экан, [illegible] одамларнинг онгини заҳарлади, балоларга гирифтор қилди. Мен ҳам ана шулар жумласиданман.

Ҳамма машмаша оила кўрганимдан кейин бошланди. Мен келин бўлиб тушган хонадон жуда маданиятли, замонавий эди. Онамга ана шуниси маъқул бўлмади.

Менга [illegible] бўлди. У киши тез-тез уйимга бориб турар, арзимаган нарсадан қийиқ топиб, жанжал чиқарар эдилар. Рўза ойи ҳам етиб келди.

— Эринг ифторлик қилдирмоқчими? Бизни чақирмоқчими? — деб сўрадилар онам бир куни.

— Йўқ.

— Нега?

— Бундай хурофотга [illegible] қаршилар.

— В, олло! Хурофотнинг нимаси?

Онамнинг капалаклари учиб кетди. [illegible] ҳаммасини гапириб ташладилар. [illegible]

Навбатдаги қаттиқ машмаша Ҳайит арафасида бўлди. Улар қаердаги бидъат гапларни топиб, бизни роса дашном қилдилар.

Бу гал ҳам у кишининг айтганлари бўлмади. Ана шу тариқа қудалар орасига совуқчилик тушган эди. Ростини айтсам, эскилик билан янгилик ўртасида кўз илғамас тўқнашув борарди. Мен бирдан дарахт япроғидай қалтирар, ширингина турмушим бузилиб кетмаса, деб қўрқар эдим.

Онамнинг, акам ва укамнинг мақсади қандай бўлмасин — мени бу хонадондан юлиб кетиш эди. Шу мақсадда улар бизникига тез-тез келиб [illegible], оила аъзоларимизни [illegible].

Бунинг устига: «Хотиннинг [illegible] деб тилхат бер», — деб уйимга келиб олишди.

— Саида, — деди бир куни [illegible] — [illegible] ана шу «ассиқ-совуқ» онанг бор, бизга рўшнолик йўқ.

Мен [illegible] эндигина дунё юзини кўрган [illegible] сақлаб қолишга уриндим. Афсус, онам ғолиб чиқиб, [illegible] олиб кетди.

Бир куни ишимизни судда кўришди. Қанча ялиниб-ёлвормай, эскилик сарқитлари вайрон қилган турмушимни қайта тиклай олмадим. Бу орада ўғлим Алишер туғилди. [illegible] рўшнолик йўқ. Акам [illegible] келиб қалтаклайдиган бўлди.

Онам менинг бу кўргиликларимни кўриб-кўрмасликка солди. Хўш, [illegible] нега сени шунчалик жабр-зулм қилишди, бирор сабаби бордир, деб сўрарсиз? Тўғри! [illegible]

[illegible]

Уйғилчамни бағримга босиб, кўча-кўйда зор-зор [illegible] юрган одим, чин инсонлар ўз бағирларига олишди. Мен ўғлим Алишер билан Шоберди ота ва Ҳадича холалар уйида яшай бошладим. [illegible]

[illegible]

Кўнглимга йиғламайман, қадримга йиғлайман, деган экан бир киши. Мен ҳам ана шундайман. [illegible]

Саида ана шу ерга келганда достонини тугатди.

Отин ая, сиз ўз фарзандингизга ана шундай [illegible] шафқатсизлик қилиб, оналик шаънига доғ туширганингизни [illegible]? Наҳотки, сиз истиқомат қилаётган «Коммунизм» маҳалласи ак[illegible] [illegible]

Усмон ЮСУПОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ФАРОВОНЛИК ПЛАНИ

УЛАН-БАТОР. Бу ерда Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хуралининг икки кун давом этган бешинчи сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия МХР экономикаси ва маданиятини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик планини, шунингдек мамлакатнинг 1972 йилги халқ хўжалик плани ва бюджетини қабул қилди. (ТАСС).

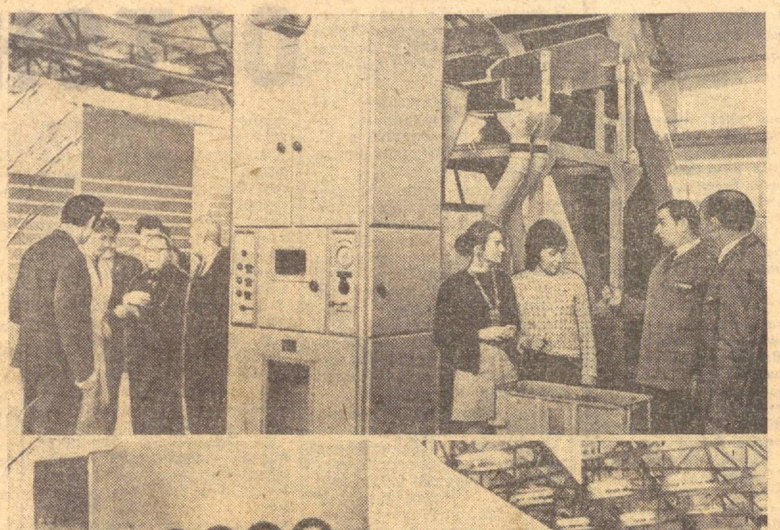

Тошкентдаги «Ёшлик» спорт саройида очилган Болгария Халқ Республикаси озиқ-овқат саноати ускуналари кўргазмасини кўплаб одамлар томоша қилмоқдалар. Суратда: Болгария кўргазмаси залларида. И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

ҲИНДИСТОН ҲУКУМАТИ ВАКИЛИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукуматининг расмий вакили айтган гапларга қараганда, Шарқий Покистон территориясидаги Балургхат районида 27 ноябрдан бери Покистон қўшинлари билан Ҳиндистон қўшинлари ўртасида жанглар давом этмоқда. Покистон артиллерияси Ҳиндистоннинг аҳоли пунктларини қаттиқ ўққа тутганлиги сабабли Ҳиндистон қўшинлари ўзини ўзи ҳимоя қилиш мақсадида Шарқий Покистон чегарасини кесиб ўтишга мажбур бўлди.

Расмий вакил яна айтдики, Покистон қўшинлари Балургхат районида танкларни жангга солиб, шу тариқа Ҳиндистон қўшинларининг мудофаа позицияларини хавф остида қолдирди.

⊙

УРУГВАЙДАГИ САЙЛОВ

МОНТЕВИДЕО. (ТАСС). Дастлабки маълумотларга кўра, Уругвайда ўтказилган ялпи сайлов натижасида ҳозир ҳокимият тепасида турган «Колорадо» ўнг партияси овозларнинг 36,2 процентга яқинини олган. Кенг фронт — мамлакат сўл кучлари коалицияси учун ҳисоблаб чиқилган ҳамма овозларнинг тахминан йигирма проценти берилган.

Мамлакатнинг ҳозирги президенти Пачеко Арско ўзининг қайта сайланишини таъминлаш йўлида қилган ҳамма уринишлар батамом барбод бўлди.

Латин Америкасидаги ва бошқа мамлакатлардаги кўпгина газеталар Уругвайдаги сайловни шарҳлаб, кенг фронтга бирлашган мамлакатнинг прогрессив доиралари катта муваффақият қозониб, муҳим сиёсий куч сифатида мустаҳкамланиб олганликларини таъкидламоқда.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

ДОРТМУНД, 1 декабрь. ТАСС мухбири В. Иванов хабар беради:

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше бошчилигида немис Коммунистик партиясининг Дюссельдорф съездида ҳозир бўлган КПСС делегацияси Шимолий Рейн-Вестфалия бўйлаб сафар қилмоқда, Рур саноат районининг коммунистлари билан ўтказилаётган учрашувларда қатнашмоқда. Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни кеча немис Коммунистик партияси Рур-Вестфалия ташкилотининг аъзолари самимий кутиб олдилар. Рурнинг индустриал маркази — Дортмундда бўлиб ўтган катта митингда коммунистлар билан бирга касаба союз аъзолари, ёшлар ташкилотларининг аъзолари, шаҳар меҳнаткашларининг намояндалари ҳам қатнашдилар.

КПСС делегациясини немис Коммунистик партияси раисининг ўринбосари Г. Мис табриклади.

А. Я. Пельше митингда нутқ сўзлади.

А. Я. Пельше совет халқининг муваффақиятларини гапириб берди, тўққизинчи беш йиллик планда белгиланган улуғвор вазифаларни таърифлади. КПСС XXIV съездида қабул қилинган тинчлик программасини амалга ошираётган совет халқи тинчликни таъминлаш манфаатлари йўлидаги ҳаракатини авж олдириб юборди, деди у. Бу ишлар ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий натижа берди, Европадаги кескинликни бир мунча юмшатишга олиб келди. А. Я. Пельше немис Коммунистик партияси барча прогрессив кучлар билан биргаликда СССР билан ГФР ўртасида тузилган шартноманинг тезроқ ратификация қилиниши ва амалга оширилиши учун курашаётганлигини таъкидлаб, Германия Федератив Республикаси коммунистларига бу курашда муваффақият тилади.

ҒАЗНАНИНГ ЯНГИ ҲАЁТИ

Бир вақтлар бу ер султон Маҳмуднинг пойтахти бўлган эди. Унинг саройида буюк шоир Фирдавсий ўзининг ўлмас «Шоҳнома» достонини яратган эди. Бугунги Ғазна Афғонистоннинг вилоятларидан бирининг марказидир. Қачонлардир машҳур бўлган Ғазнавийларнинг қудрати ҳақида эски мачитларнинг миноралари ва султон Маҳмуднинг мақбарасигина эслатиб турибди.

Ғазна райони ўзининг боғлари ва экинзорлари билан ҳам машҳур. Бироқ мамлакатнинг бошқа жойларида бўлгани сингари бу ерда ҳам сув етишмайди. Деҳқонлар ҳамон катта сувга етишиш орзусида яшашади. Бу ерда суғоришнинг бирдан-бир манбаи ўша аллақачондан қолган бир-бирига туташтирилган қудуқлардир.

Ҳозирги пайтда Ғазна вилоятида йирик «Сарде» ирригация комплекси қурилмоқда. Совет мутахассисларининг ёрдами билан Жилға дарёсида ўзига 164 миллион куб метр сув сиғдирадиган ҳовуз қурилди. Бу сув омборидан оқиб чиқувчи икки канал 17,5 минг гектар қуруқ ерга ҳаёт бағишлайди. Ҳозирданоқ ўнлаб сунъий иншоотлар тикланди, сув тақсимлагич ва коллектор-зовур шохобчалари қурилиши олиб борилмоқда. Қуруқ даштда совет ва афғон мутахассисларининг ҳамкорликдаги меҳнати туфайли обод қишлоқлар, устахоналар барпо этилди.

Қурилишнинг бош мутахассиси Давлат Ямбўлатов — тажрибали гидротехник. У Ўзбекистондаги Каттақўрғон сув омборини қуришда ҳам қатнашган, «Сарде» ирригация системаси ҳақида гапирар экан, Давлат Ямбўлатов бу улкан иншоотнинг ишга тушиши билан Ғазна вилояти Афғонистоннинг йирик ғалла базасига айланишини фахр билан таъкидлайди.

Аммо «Сарде» ирригация системасининг аҳамияти шундангина иборат эмас. Бу улкан қурилиш юзлаб афғонларнинг чинакам ҳаёт мактаби бўлди. Улар бу ерда ғишт терувчи, механизатор касбини эгаллашди. Бизнинг мутахассисларимиз ўз билимларини афғонистонлик дўстларига қунт билан ўргатмоқдалар. Масалан, техник-механик В. Алексеев 22 та экскаваторчи тайёрлади.

Умумий таълим мактабини тугатган ёшлар жон-жон деб қурилишга келмоқдалар. Бу ерда махсус курслар ташкил этилган. Уларда ремонтчи, шофер, бульдозер ҳайдовчилар сингари кадрлар тайёрланмоқда.

Афғонистонликлар бизнинг ватандошларимиз ҳақида жуда илиқ сўзларни айтмоқдалар:

— Совет кишилари мардона меҳнат қилишяпти. Улар ҳақиқий дўстларимиздир, — дейди «Сарде» комплекси қурилишининг бошлиғи Ғулом Али Ҳамид.

Р. НАДЕЖДИН,
(АПН).

«ПАХТА БАЙРАМИ» ТАРАДДУДИ

Тошкент халқа йўли ёнида жойлашган янги отчопар одамлар билан гавжумлашиб қолди. Катта спорт иншооти атрофида муборак тантана — «Пахта байрами» сайилига ҳозирлик кўрилмоқда. Байроқлар осиб, шиорлар тикиляпти. Панно, плакат, расм ва алвонларда пахтакорларнинг қўлга киритган ютуқлари ўз аксини топган.

Республикамизнинг турли бурчакларидан келувчи меҳмонлар ҳамда шаҳарликларга муносиб маданий хизмат кўрсатиш учун савдо ходимлари ҳам шай бўлиб туришибди. Байрамда хизмат кўрсатиш учун пойтахтимиздаги деярли барча савдо ташкилотлари жалб этилган. Жумладан, «Таштекстильшвейторг», «Ташхозкульторг», «Ташобувьторг», «Ташхлебторг», «Ташлимводторг», «Гастроном» республика конторасн, район озиқ-овқат ташкилотлари ҳамда марказий универмаг, савдо марказлари ўз дўкон, магазин, павильонларини кўчириб келишди.

Бу ердаги мавжуд магазинлардан ташқари 39 павильон, 19 дўкон ва 20 га яқин автодўконларда озиқ-овқат, саноат моллари билан савдо қилинади. Магазинларда матолардан тортиб, тайёр кийим-кечаклари, рўзғор буюмлари, эсдаликлар, мевалар, қовун-тарвуз ҳам бўлади. Фақат савдо-сотиқ магазинларининг ўзида 300 га яқин киши хизмат кўрсатади.

Байрам тантаналарида иштирок этувчиларни пазандалар ҳам хушнуд этишмоқчи. Шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси отчопарда ҳар бири 400 хўрандага мўлжалланган 8 та ошхона тиклайди. Алоҳида буфетларда салкам 60 хил таомлар билан савдо қилинади. 16 та қозондан паловнинг хушбўй ҳиди келиб турса, яна шунча ўчоқда ўт ўйнаб тобланган ёғда балиқ қовурилади. Егуликни чойсиз тасаввур қилиш қийин. Шу боисдан ошхоналар ҳузурида 30 самовар ўрнатиб қўйилди. Байрам сайилида пишириқлар ва кулинария-пазандалик маҳсулотлари кўргазмаси уюштирилади.

СПОРТ ЯНГИЛИКЛАР

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

«Пахтакор» командаси Африка мамлакатлари бўйлаб ўтказаётган сафар ўйинларини Эфиопияда давом эттирмоқда. Командамиз Сьерра-Леонеда икки учрашув ўтказиб Кенияга ўтди. Бу ердаги уч ўртоқлик учрашувида пахтакорчилар бир дуранг (1:1) ва бир ғалаба (1:0) га эришиб, охирги ўйинда 0:2 ҳисобида енгилишди. Эфиопия терма командаси билан бўлган қизғин курашнинг 80-минутида киритилган ягона тўп «Пахтакор»га ғалаба келтирди.

⊙

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Афғонистон Маориф министрлиги терма командаси Ўрта Осиёда бир неча учрашувлар ўтказди. Меҳмонлар Душанбада дарвозаларидан олтита тўп ўтказиб, биргина тўп кирита олишди. Ашхабодда «Строитель» командасидан 3:1 билан енгилишди. Фарғонада «Нефтяник» футболчилари билан ҳам ўйин қизғин бўлди. Бунда мезбонлар учта жавобсиз тўп киритишди.

ЧЕМПИОННИНГ ШАШТИ БАЛАНД

Халқаро шашка бўйича мамлакат чемпиони бўлиш кимга насиб этиши яна беш турдан кейин маълум бўлади. Бироқ мусобақанинг дастлабки туридан бошлаб пешқадамликни жаҳон чемпиони А. Андрейко қўлдан бермай келмоқда. Андрис 15-16- тур ўйинларида яна 1,5 очко олиб, ўн беш имкониятдан 11,5 очко тўплади ва мавқеини тағин ҳам мустаҳкамлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 13.05 — Янгиликлар, 13.15 — Ёшлар ижоди, 13.45 — **Уғирланган** (бадиий фильм), 16.00 — Янгиликлар, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Мультфильм, 18.10 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 18.50 — Ахборот, 19.05 Халқ контроли экрани. **Ўзбек тилида: 19.35 — Узоқ соҳилларда** (бадиий фильм), 21.00 — Миллионлар ленинча университети, 21.15 — Ахборот, 21.35 — **Н. Тихонов** — 75 ёшда, 22.30 — Совет Ўзбекистони композиторлари. **Т. Қурбонов.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.30 — МОСКВА, 17.35 — Буратино кўргазмаси, 18.00. — Концерт, 18.30 — Телеальманах, 19.00 — Телеспектакль, 22.00 — Халқаро программа, 20.40 — **Севастополь**, (бадиий фильм), 22.00 — Изланиш ва самара, 22.30 — Ҳужжатли фильм, 22.40 — Театр ҳақида ҳикоялар, 24.00 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 ТОШКЕНТ. 20.30 — Тўлқинда — 02, 21.00 — **Тирилиш** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/XII да **Танавор**, 4/XII да **Аида** (кундуз соат 5 да бошланади).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/XII да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/XII да **Менинг жаннатим**, 4/XII да **Ҳалима.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/XII да **Оқар сувлар**, 4/XII да **Биринчи бўса.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет цирки усталарининг гастроллари.**

КИНО

Квиллер Меморандуми — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Кабириянинг қора тунлари — «СПУТНИК», «ВОСТОК», (жуфт соатларда), «МОСКВА», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Йўқолган банкнотлар — «ҲАМЗА» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Секундлар қиммати — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Россия империясининг тожи ёки яна қўлга тушмас қасоскорлар — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Тимо Риннельтнинг ўғирланиши — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бу телба дунё — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч соат 8 яримда).

Дунё (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 2 ярим, 5 яримда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

Тез кунда!

Янги спектакль

Уйғун

«П А Р В О З»

2 пардали драма.

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти А. О. ГИНЗБУРГ.

Режиссёр — Ҳ. ҚЎЧҚОРОВ.

Рассом — Г. БРИМ.

БОШ РОЛЛАРДА: СССР халқ артистлари: С. ЭШОНТЎРАЕВА, Н. РАҲИМОВ, О. ХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: И. БОЛТАЕВА, С. КАРИМОВА, Э. МАЛИКБОЕВА, Ш. ҚАЮМОВ, А. ТУРДИЕВ, Ж. ТОЖИЕВ, М. ЮСУПОВ ва бошқалар қатнашадилар.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
4, 5 декабрь кундуз соат 2 да

К О Н Ц Е Р Т

Қатнашадилар: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — Д. АБДУЛЛАЕВА, Т. ЮНУСОВА, Т. РИСМЕТОВА, М. МУҲАМЕДОВ, С. ТУХТАСИНОВ, Г. СОЛИХОВ.

Солистлар — Фахритдин УМАРОВ, Манзура МЎМИНОВА, Зайнобиддин ЮСУПОВ, Сотволди ЙЎЛДОШЕВ, Умар ОТАЕВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Тошкент ипподромида ўтказиладиган «Пахта Байрами»га келган аскиячилар ҳам иштирок этадилар.

Билетлар «Баҳор» концерт зали кассасида соат 2 дан сотилмоқда.

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИНИНГ АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1 курс сиртқи бўлимига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

агрономия — пахтачилик бўйича агрономлар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 5 йил 4 ой;

гидромелиорация — сув хўжалиги инженерлари ва техник мелиораторлар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 6 йил;

қишлоқ хўжалигини механизациялаш — машина-тракторларнинг эксплуатацияси ва ремонти бўйича инженер-механиклар тайёрлайди. Ўқиш муддати — 6 йил.

Агрономия факультетига кирувчилар: **биология** (оғзаки), **химия** (оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тилидан** (иншо) имтиҳон топширадилар.

Гидромелиорация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетларига кирувчилар: **математика** (ёзма, оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тилидан** (иншо), имтиҳон топширадилар.

Ректор номига ёзилган ариза билан қолган ҳужжатлар: **ўрта маълумоти тўғрисида** (асл нусхаси), **иш жойидан характеристика, иш жойидан справка ва меҳнат дафтарчасидан кўчирма, таржимаи ҳоли, медицина справкаси** (286 форма), **4 дона фотосурат** (3х4 см). **Паспорт ва ҳарбий учёт ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.**

Ҳужжатлар 1971 йил 31 декабргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1972 йил 2 январдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Андижон области, Избоскан райони, Куйган-ёр қишлоғи.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙНИЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
3, 4 декабрда
СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН
«А» классининг II группа командалари
«АВТОМОБИЛИСТ» (Олмаота) — «СПАРТАК» (Тошкент) ўртасида

ХОККЕЙ

3 декабрь кеч соат 7 да, 4 декабрь кеч соат 5 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб кирувчилардан заявкалар қабул қилинмоқда.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўрта Осиё темир йўли станцияларидаги очилган юк ташиш пунктлари аҳолидан уй анжомларини қабул қилишни ташкил қилди. Юклар багаж тарифи бўйича, йўл билетини кўрсатмасдан қабул қилинади.

Бу қулай, тез ва фойдалидир! Темир йўл хизматидан фойдаланинг!

ТОШКЕНТ АЭРОПОРТИ АБОНЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН НОМЕРЛАРИ

ЎЗГАРГАН

Аэропорт абоненти номери олдига 99 қўшилган ҳолда қўнғироқ қилиш мумкин. Информация ва справка хизмати ҳам ўз номерларини қуйидагича ўзгартирди: **91-61-00, 91-61-01, 91-61-02, 91-61-03, 91-61-04.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455 Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, 331216, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.

А. — 279. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 14621.